

รหัสโครงการ : RTA5480010
 ชื่อโครงการ : “การกระจายตัวของชุมชนยุคก่อนประวัติศาสตร์ในลุ่มแม่น้ำป่าสัก บริเวณภาคกลางตอนล่าง ประเทศไทย”
 ผู้วิจัย : รองศาสตราจารย์สุรพล นาถะพินธุ และคณะ
 ที่อยู่อิเล็กทรอนิกส์ : surapol.natapintu@gmail.com
 ระยะเวลาดำเนินการ : พ.ศ. 2554 – 2560

บทคัดย่อ

โครงการวิจัย “การกระจายตัวของชุมชนยุคก่อนประวัติศาสตร์ในลุ่มแม่น้ำป่าสัก บริเวณภาคกลางตอนล่าง ประเทศไทย” ได้ดำเนินการสำรวจแหล่งโบราณคดีในลุ่มแม่น้ำป่าสักและวิเคราะห์การกระจายตัวของแหล่งโบราณคดีซึ่งเป็นงานตามวัตถุประสงค์หลักของโครงการ ฯ โดยได้สำรวจแหล่งโบราณคดีจำนวน 112 แหล่ง และได้ขุดค้นแหล่งโบราณคดีซึ่งคัดเลือกเป็นตัวแทน จำนวน 2 แหล่ง คือแหล่งโบราณคดีบ้านโป่งตะขบ อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี และแหล่งโบราณคดีเมืองศรีเทพ อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ นอกจากนี้ ยังได้ศึกษาลักษณะกายภาพตามธรรมชาติบางประการของพื้นที่ลุ่มแม่น้ำป่าสัก ได้แก่ ลักษณะทางธรณีวิทยา ธรณีสัณฐานวิทยา และปฐพีวิทยา ข้อมูลและความรู้ในวิทยาศาสตร์สาขาเหล่านี้ได้ใช้ประกอบการวิเคราะห์การกระจายตัวของชุมชนยุคก่อนประวัติศาสตร์ในลุ่มแม่น้ำป่าสัก

ข้อมูลและสารสนเทศด้านโบราณคดีซึ่งรวบรวมมาช่วยให้สามารถสรุปความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์วัฒนธรรมยุคก่อนประวัติศาสตร์ตอนปลายบริเวณลุ่มแม่น้ำป่าสักบริเวณภาคกลางตอนล่างประเทศไทย ซึ่งครอบคลุมระยะเวลาตั้งแต่ประมาณ 3300 ปีมาแล้ว จนถึงประมาณ 1600 ปีมาแล้ว โดยยังสามารถเสนอลำดับสมัยทางวัฒนธรรมยุคก่อนประวัติศาสตร์ตอนปลายในลุ่มแม่น้ำป่าสักบริเวณภาคกลางตอนล่างประเทศไทยโดยแบ่งออกเป็น 4 สมัยย่อย

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศภูมิศาสตร์มาวิเคราะห์ข้อมูลแหล่งโบราณคดีร่วมกับข้อมูลทางธรณีสัณฐานวิทยาและปฐพีวิทยาช่วยให้ได้ความรู้เกี่ยวกับการกระจายตัวของชุมชนโบราณยุคก่อนประวัติศาสตร์ตอนปลายในลุ่มแม่น้ำป่าสักบริเวณภาคกลางประเทศไทย ซึ่งสรุปได้ว่า ชุมชนยุคก่อนประวัติศาสตร์ตอนปลายส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีธรณีสัณฐานแบบที่ราบตะกอนลำนํ้าในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำป่าสักตอนกลางและตอนล่าง ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ใกล้ลำน้ำสาขาของแม่น้ำป่าสัก และมักเป็นทำเลที่ดินชนิดที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าพัดพาเมื่อนานมาแล้ว ซึ่งจัดเป็นดินมีความอุดมสมบูรณ์สูง

คำสำคัญ : โบราณคดี ยุคก่อนประวัติศาสตร์ การขุดค้นทางโบราณคดี ภาคกลางตอนล่างประเทศไทย ลุ่มแม่น้ำป่าสัก แหล่งโบราณคดีบ้านโป่งตะขบ เมืองโบราณศรีเทพ

Project Code : RTA5480010
Project Title : Distribution of Prehistoric Communities in the Pasak Valley of Lower Central Thailand
Researchers : Associate Professor Surapol Natapintu and others
E-mail Address : surapol.natapintu@gmail.com
Project Duration : 2011 - 2017

Abstract

The research project entitled “Distribution of Prehistoric Communities in the Pasak Valley of Lower Central Thailand” had conducted research activities which are in accordance with the main objectives of the project. These comprise surveying at 112 archaeological sites in the river valley and analyzing the distribution of the sites. Archaeological excavations were operated at 2 representative sites. These are the archaeological site of Ban Pong Takhob, AmphoeWang Muang and Sri Thep Ancient Town. In addition, the research project also conducted geological, geomorphological and pedological studies to gain knowledge on these natural physical components of the of Pasak river valley. Data and knowledge obtained from research activities of these scientific disciplines were employed in the analyses on the distribution of prehistoric communities in the Pasak river valley.

Archaeological data and information gathered have led to the knowledge on cultural history of late prehistory in the Pasak river valley of lower Central Thailand which covers the times from about 3300 years ago to about 1600 years ago. In additions, archaeological evidence discovered suggests that the cultural sequence of the late prehistory in the Pasak river valley can be divided into at least 4 sub-periods.

The application of geographic information system technology in the geomorphological and pedological analyses have led to obtaining knowledge on the distribution of late prehistoric communities in the Pasak river valley of lower Central Thailand. Apparently, the majority of late prehistoric communities were situated on the alluvial plains in the middle and lower parts of the river valley. Most of the locations comprise soils derived from very old water transported materials that are considered as quite fertile soils.

Keywords : Archaeology . Prehistory . Archaeological Excavation . Lower Central Thailand . Pasak River Valley . Ban Pong Takhob Archaeological Site . Sri Thep Ancient Town